

Zadeva C-372/19**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

10. maj 2019

Predložitveno sodišče:

Ondernemingsrechtbank Antwerpen (Belgija)

Datum predložitvene odločbe:

28. februar 2019

Tožeča stranka:Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers
CVBA (SABAM)**Toženi stranki:**

BVBA Weareone.World

NV Wecandance

Predmet postopka v glavni stvari

Postopek v glavni stvari se nanaša na spor med Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) (belgijsko združenje avtorjev, skladateljev in založnikov, v nadaljevanju: SABAM) na eni strani in družbama BVBA Weareone.World in NV Wecandance, organizatorici festivalov, na drugi strani. Stranke se prepirajo o zakonitosti in višini nadomestil, ki jih morata organizatorici festivalov plačati SABAM, da lahko uporabljata njegov repertoar.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na vprašanje, ali je struktura tarife dovolj natančna z vidika člena 102 PDEU in po potrebi v povezavi s členom 16 Direktive 2014/26/EU.

Predlog je vložen na podlagi člena 267 PDEU.

Vprašnji za predhodno odločanje

Ali je treba člen 102 PDEU po potrebi v povezavi s členom 16 Direktive 2014/26/EU „o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic ter izdajanju več ozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo na notranjem trgu“ razlagati tako, da gre za zlorabo prevladujočega položaja, če organizacija za kolektivno upravljanje avtorskih pravic, ki ima v državi članici dejanski monopol, za organizatorje glasbenih prireditev uporabi model nadomestil za pravico do javne priobčitve glasbenih del, ki med drugim temelji na prometu in

1. na večstopenjski pavšalni tarifi namesto na tarifi, pri kateri se (s sodobnimi tehničnimi pripomočki) upošteva natančen delež repertoarja, ki ga upravlja kolektivna organizacija, v glasbi, ki se je predvajala med prireditelji?
2. v skladu s katerim so licenčnine odvisne tudi od zunanjih dejavnikov, kot so med drugim vstopnina, cena za hrano in pijačo, proračun za nastopajoče izvajalce in proračun za druge elemente, kot je dekoracija?

Navedene določbe prava Unije

Člen 102 Pogodbe o delovanju Evropske unije

Člen 16(2) in člen 43 Direktive 2014/26/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic ter izdajanju več ozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo na notranjem trgu (UL 2014, L 84, str. 72).

Navedene določbe nacionalnega prava

Člen IV.2, VI.104, XI.165(5), XI.247 in XI.248 Wetboek van economisch recht (gospodarskopравни zakonik)

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Tožeča stranka, SABAM, je organizacija za kolektivno upravljanje avtorskih pravic. Lahko zahteva nadomestilo za uporabo njenega repertoarja.
- 2 Od leta 2005 družba BVBA Weareone.World vsako leto organizira v Boomu (Belgija) plesni festival Tomorrowland. Družba NV Wecandance pa od leta 2013 vsako leto organizira plesni festival pod imenom „Wecandance“.
- 3 Tako družba BVBA Weareone.World kot tudi družba NV Wecandance se ne strinjata z nadomestili, ki jih zahteva SABAM. Stranke se namreč prepirajo o

obračunu SABAM za festival Tomorrowland od 2014 do 2016 in o njegovem obračunu za festival Wecandance od 2013 do 2016.

- 4 Razen v primeru festivala Wecandance leta 2013 je SABAM višino pobranega nadomestila določilo na podlagi tako imenovane „Tarief 211“ (tarifa 211), ki je sestavljena iz dveh različnih tarif, pri čemer se SABAM odloči, katero tarifo bo uporabilo.
- 5 Na eni strani obstaja *minimalna tarifa*, ki se izračuna na podlagi površine ali števila razpoložljivih sedežev.
- 6 Na drugi strani obstaja *degresivna tarifa*, ki se izračuna na podlagi proračuna za izvajalce ali bruto prihodkov iz prodaje vstopnic. Samo izrecno navedene stroške (plačilo za rezervacijo, davek na dodano vrednost in mestne dajatve) je mogoče odšteti od bruto prihodkov, preden se izračunajo nadomestila za uporabo avtorskih del.
- 7 Poleg tega se organizatorju festivala lahko ta regresivna tarifa na podlagi „pravila 1/3-2/3“ zniža. V skladu s tem se organizatorjem zniža vsakokratna tarifa za 2/3 oziroma 1/3, če dokažejo, da manj kot 1/3 oziroma 2/3 predvajanih skladb spada v repertoar SABAM. Če več kot 2/3 skladb izhaja iz njegovega repertoarja, zaračuna celotno tarifo.
- 8 SABAM je začelo postopek v glavni stvari s pozivoma, vročenima 13. aprila 2017 in 5. maja 2017.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 9 Družbi BVBA Weareone.World in NV Wecandance menita, da tarifa 211 ni veljavna, ker je zaradi zlorabe prevladujočega položaja v smislu člena 102 PDEU nesorazmerna. Njuna najpomembnejša kritika se nanaša na to, da regresivna tarifa ni v skladu z ekonomsko vrednostjo storitev, ki jih opravlja SABAM.
- 10 Prvič, zastopata stališče, da „pravilo 1/3-2/3“ ni dovolj natančno. Po njunem mnenju je s sodobno tehnologijo mogoče preprosto natančneje določiti, katera dela iz repertoarja SABAM so se predvajala in kako dolgo. Povedano drugače, pravila SABAM v zvezi z nadomestili bi bilo mogoče boljše uskladiti z ekonomsko vrednostjo storitev, ki jih opravlja.
- 11 Drugič, SABAM očitata, da lahko svoje tarife izračuna na podlagi bruto prihodkov iz prodaje vstopnic ali proračuna festivala za izvajalce, ne da bi dopustilo možnost, da bi se od teh prihodkov odšteli stroški, ki niso povezani z glasbo. Menita, da je to problematično, ker prihodki iz prodaje vstopnic niso sorazmerni z ekonomsko vrednostjo storitve, ki jo opravi SABAM. Razlog, zaradi katerega so obiskovalci pripravljeni plačati višjo ceno za vstopnico, naj namreč ne bi bil povezan s storitvami SABAM, ampak je vezan na druge vidike, kot so trud organizatorjev festivala, da je prireditelj celovita izkušnja, stroški, ki so jih

organizatorji imeli v zvezi z obiskovalci (osvetlitev, umetnost, dostopne točke, stranišča, varnost), in kakovost nastopajočih izvajalcev. Zato bi morale biti mogoče te stroške odšteti od osnove za izračun.

- 12 V podporo svojemu ugovoru, da gre za kršitev člena 102 PDEU, se med drugim sklicujeta na sodbe z dne 18. marca 1980, Coditel in drugi (62/79, EU:C:1980:84), z dne 9. aprila 1987, Basset (402/85, EU:C:1987:197, v nadaljevanju: sodba Basset), z dne 13. julija 1989, Tournier (395/87, EU:C:1989:319, v nadaljevanju: sodba Tournier), in z dne 11. decembra 2008, Kanal 5 in TV 4 (C-52/07, EU:C:2008:703, v nadaljevanju: Kanal 5 in TV 4).
- 13 Po mnenju družb BVBA Weareone.World in NV Wecandance naložitev nadomestil za uporabo avtorskih del na podlagi prometa ni dopustno v vsakem primeru. Menita, da je bilo v sodbah Basset ter Kanal 5 in TV 4 odločeno, da gre lahko v primeru nesorazmerja med ceno in storitvijo, in sicer dajanje avtorskih pravic na voljo, za zlorabo prevladujočega položaja. Iz zadnjenevedene sodbe naj bi izhajalo, da je treba pri presoji, ali je pavšalno nadomestilo za uporabo avtorskih del sorazmerno z ekonomsko vrednostjo storitve, ki jo je opravila organizacija za kolektivno upravljanje avtorskih pravic, upoštevati vse okoliščine posameznega primera in torej tudi dejansko uporabo glasbenih del, zaščiteneh z avtorsko pravico.
- 14 Po mnenju SABAM se s tarifo, ki jo uporablja, ne krši člena 102 PDEU.
- 15 Opozarja na to, da je v tem primeru odločilna sodba Basset, zaradi česar je naložitev nadomestil za uporabo avtorskih del na podlagi celotnega (bruto) prometa vedno dopustna.
- 16 Sodna praksa Sodišča, kakor izhaja iz sodbe Kanal 5 in TV 4, po njenem mnenju ni upoštevna. To sodno prakso naj bi bilo namreč treba umestiti v poseben kontekst televizijskih postaj, kjer se avtorskopravno varovana dela uporabljajo le v omejenem obsegu. Nanjo se naj ne bi bilo mogoče sklicevati, če je igranje glasbe bistveni del dejavnosti.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 17 Predložitveno sodišče zastopa stališče, da v skladu z zadevnimi predpisi prava Unije tarife SABAM ne bi smele biti nesorazmerne. V tem primeru bi bila namreč podana zloraba prevladujočega položaja, ki je v skladu s členom 102 PDEU prepovedana. Dalje člen 16(2) Direktive 2014/26/EU določa, da so „[t]arife za izključne pravice in pravice do plačila [...] zmerne med drugim glede na ekonomsko vrednost uporabe pravic, s katerimi se trguje, ob upoštevanju narave in obsega uporabe dela in druge vsebine ter v zvezi z ekonomsko vrednostjo storitev, ki jih zagotavlja organizacija za kolektivno upravljanje pravic“. Ta predpis zato vsebuje tudi omejitev v zvezi z nadomestilom, ki ga kolektivne organizacije lahko zahtevajo.

- 18 Predložitveno sodišče opozarja na to, da se je Sodišče že izreklo o pojmu „zloraba prevladujočega položaja“ v zvezi z nadomestili kolektivnih organizacij.
- 19 Tako je Sodišče odločilo, da gre lahko za zlorabo prevladujočega položaja, če je mogoče tudi z drugimi načini uresničiti isti legitimni cilj varstva interesov avtorjev, skladateljev in glasbenih založnikov, ne da bi ti načini hkrati povzročili višje stroške za upravljanje z avtorsko pravico, ki je predmet pogodbe, in za nadzor nad uporabo zaščitenih glasbenih del (sodbi Tournier, točka 45, ter Kanal 5 in TV 4, točka 33).
- 20 Poleg tega je Sodišče odločilo, da ni mogoče izključiti, da gre za zlorabo prevladujočega položaja, če obstaja druga metoda, s katero je mogoče natančneje opredeliti in količinsko določiti uporabo teh del in se s tem stroški, nastali z upravljanjem, ne povečajo nesorazmerno (sodba Kanal 5 in TV 4, točka 40).
- 21 V zvezi s tem predložitveno sodišče opozarja, da je ugotavljanje sorazmernosti nadomestil za uporabo avtorskih del zapletena zadeva. SABAM je zato za organizatorje festivalov določilo pavšalno nadomestilo (tarifa 211).
- 22 V zvezi s podlago za izračun te tarife ni jasno, ali se lahko upoštevajo tudi stroški, ki niso povezani z glasbo.
- 23 V zvezi s „pravilom 1/3-2/3“ se postavlja vprašanje, ali je to dovolj natančno. SABAM je referenčne višine pred kratkim spremenila in trenutno določa 10-odstotne razpone, vendar pri tem ni jasno, kje je meja, saj obstajajo novi sistemi, na podlagi katerih je mogoče še natančneje določiti uporabljeni repertoar.
- 24 Glede na zgoraj opisane dvome v zvezi s pravilno razlago člena 102 PDEU in Direktive 2014/26/EU predložitveno sodišče meni, da je nujno Sodišče prositi za predložitveno odločbo.